

004 Het Sliedrechts dialect

(Publicatie van de Oudheidkundige Vereniging "Sliedrecht")

Opnieuw publiceren we enige woorden en uitdrukkingen uit ons dialect. Allereerst iets uit de "Lijst-Van der Zijden): Ze hèt van d'n brîj gesnoept (ze is zwanger). De îj met dit dakje erop wordt niet uitgesproken als bijv. de ij van wij. Deze îj wordt wel kort uitgesproken, maar helt toch iets meer naar de ai klank. U weet dat de gruttenbrîj vroeger een echte "dorpspap" was? Werd ook wel in koude, stijve vorm gegeten met stroop, dikwijls voor het naar bed gaan!

Bult. Bijeengebonden bed om op reis mee te nemen. De buitenaf-werker ging met "kist en bult" naar zijn werk. Blevan aan boord tot het werk klaar was. Om de vier weken kwam de baggeraar "voor de beurt" naar huis, van vrijdag of zaterdag tot maandag vroeg in de morgen. Als het werk niet te ver af lag kwam hij ook tussentijds wel eens naar huis.

Diep, als zelfstandig naamwoord, dus: het diep (water, rivier) Vandaar als tegenstelling tot het grote water ons "Kleindiepje", waar de Kleindiepstraat naar genoemd is. Overdiep was vroeger een begrip; je ging dan met de roeiboot of kano naar de zandplaten aan de overkant van de rivier. De klemtoon steeds op diep (diepje).

Dik, dikker (vaak, vaker): Je mot 's wat dikker komme.

Derp. Volgens Van der Zijden zou men behalve durp (dorp) ook wel derp gezegd hebben. Dus "op den derp" voor: op of in het dorp. Kan iemand zich dat nog herinneren? Laat 's iets van u horen.

Doen. Deze laatste vraag geldt ook voor het woord "doen" in: ze mot wat doen (ze moet bevallen). Over het woord doen zou nog wel meer te zeggen zijn. In ons dialect werd het (en wordt het nog) gebruikt in zinnen als: ze doet nog aaltijd mutsies haoke; dan deeje we kaes maoke; dan doe 'k m'n aaige wassie; enz.

Dorde (derde). Hij is jaerig op d'n dorde januaori. Dertiende was dortiende. Maar dertig werd meermalen daartig.

En uit eigen collectie:

Moeder Lenao, gong mit 'r jonge aan de hand naer de plee: Lôôpe, lummel! Maor 't was al te laet. Toe zee ze nijg: kak nou maor schôn! Dat de WC plee genoemd werd weten we natuurlijk allemaal; evenzeer werd aoi gebruikt. Iets netter sprak men van "'t Huisie". Terloops, in de stoepen stonden meermalen buiten-pleeën die door meer dan één gezin moesten worden gebruikt. We verstaan tegenwoordig onder "buitenhuisje" gelukkig heel wat anders.